

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยฉบับนี้ได้นำเสนอผลการประมวลวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ในลักษณะของตำราเรื่อง “การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทย” สำหรับเป็นคู่มือเบื้องต้นแก่ผู้สนใจศึกษา โดยใน ส่วนแรก ผู้วิจัยได้ประเมินสถานภาพของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทยในช่วงประมาณ 50 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2500 – ปัจจุบัน) เพื่อทราบถึงความเป็นมา ทิศทางและแนวโน้มของการศึกษาทั้งในด้านเนื้อหา วิธีการ ตลอดจนการรวบรวมและวิเคราะห์ “หลักฐาน” ทางประวัติศาสตร์ว่าได้ดำเนินไปอย่างไร มีแนวคิดและแนวทางสำคัญๆ อะไรบ้าง ทั้งนี้เป็นการนำเสนอในลักษณะที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมด้านต่าง ๆ ควบคู่กันไป ในตอนท้ายของส่วนนี้ผู้วิจัยได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาของการศึกษาที่ผ่านมาว่า มีทางด้านใดบ้าง และในปัจจุบันปัญหาดังกล่าวได้คลี่คลายไปอย่างไร หรือไม่ นับเป็นการศึกษาในมิติที่จะทำให้สามารถเข้าใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทยได้อย่างชัดเจนขึ้น ส่วนที่สอง ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดและวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ว่าควรมีลักษณะและขั้นตอนอย่างไร ที่สำคัญเพื่อแสดงให้เห็นว่าสาขาวิชานี้มีความเป็นตัวของตัวเองหรือไม่ ตลอดจนสัมพันธ์แตกต่างกับสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์เพียงใด โดยเริ่มจากการให้นิยามความหมายและขอบเขต วางแนวความคิดพื้นฐานในการศึกษา แสดงหลักฐานและหาความหมาย ตลอดจนเสนอแนวทางในการวิเคราะห์ โดยจะให้ความสำคัญกับ “ประวัติศาสตร์ชุมชนท้องถิ่น” เป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะว่าเป็นกระแสการศึกษาที่กำลังได้รับความนิยมอยู่ในปัจจุบัน สำหรับในประเด็นสุดท้ายของส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและบทบาทของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ว่ามีทางด้านใดบ้าง อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่กำลังประสบกับภาวะวิกฤตอยู่ในปัจจุบัน สำหรับใน ส่วนที่สาม ของรายงานการวิจัย จะเป็นการรวบรวมรายชื่อหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งครอบคลุมผลงานในหลายสาขาวิชา โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยและหนังสือ บทความ และเอกสารภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการค้นคว้าแก่ผู้สนใจต่อไป

Abstract

This is an analytical study of the historiography of the local history of Thailand. It has been presented as a critical introduction for those interested in the various aspects of the subject. It is divided into three sections. The first section gives an account of the status of research relating to the study on the local history of Thailand during the past five decades covering the period from the end of the 1950's. It traces the origin of local historical writing in Thailand in its earlier phases and describes the factors that have come to influence its development over the years, especially in matters of purposes and methodology. The writer, in the second section of this monograph, discusses the nature of local history and the specific methods deemed peculiar for study of local history. Also raised for discussion is the question whether local history is autonomous, and in what way it is related to the social sciences. The discussion focuses particularly on the research methodology for community history, and on its practical value and role in building community spirit and preserving local identity in the the age of globalization. The third section provides a comprehensive bibliographical study of works on the local history of Thailand which are arranged in four categories: theses, books and research papers, articles, and works in English.